

Bruxelles, 8 noiembrie 2023
(OR. en)

14655/23

SOC 718
EMPL 508
DIGIT 233
FREMP 300
MI 900

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Subiect:	Proiect de concluzii ale Consiliului privind digitalizarea coordonării sistemelor de securitate socială pentru a facilita exercitarea drepturilor de securitate socială în UE și pentru a reduce sarcina administrativă – <i>Aprobare</i>

1. Președinția a elaborat un proiect de concluzii ale Consiliului intitulat „Digitalizarea coordonării sistemelor de securitate socială pentru a facilita exercitarea drepturilor de securitate socială în UE și pentru a reduce sarcina administrativă”.
2. Concluziile au fost examinate de Grupul de lucru pentru chestiuni sociale la 2 și 13 octombrie 2023.
3. S-a ajuns la un acord de principiu cu privire la proiectul de text, astfel cum figurează în anexa la prezenta notă.
4. Comitetul Reprezentanților Permanenți este invitat:
 - să confirme acordul cu privire la textul proiectului de concluzii ale Consiliului, astfel cum figurează în anexă, și
 - să transmită proiectul de concluzii din anexa la prezenta notă Consiliului (EPSCO) din 27-28 noiembrie 2023 spre aprobare.

**Digitalizarea coordonării sistemelor de securitate socială pentru a facilita exercitarea
drepturilor de securitate socială în UE și pentru a reduce sarcina administrativă**

Proiect de concluzii ale Consiliului

ȚINÂND SEAMA DE FAPTUL CĂ:

1. Principalul obiectiv al digitalizării este de a spori eficiența proceselor, de a intensifica utilizarea și schimbul de date, precum și de a simplifica și accelera procedurile administrative.
2. În 2020, Comisia Europeană a prezentat Comunicarea intitulată „Conturarea viitorului digital al Europei”, iar în 2021, Comunicarea intitulată „Busola pentru dimensiunea digitală 2030: modelul european pentru deceniul digital”.
3. Decizia (UE) 2022/2481 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 instituie programul de politică privind deceniul digital, printre obiectivele căruia se numără acela ca UE și cetățenii săi să poată beneficia de o identitate digitală securizată, care să permită fiecărui utilizator să își controleze prezența și interacțiunile în mediul online.
4. Programul de politică pentru 2030 privind deceniul digital stabilește ca țintă asigurarea faptului că serviciile publice esențiale devin pe deplin accesibile online până în 2030 și, ca obiective generale, (a) promovarea unui mediu digital axat pe factorul uman, bazat pe drepturile fundamentale, incluziv, transparent și deschis, cu tehnologii și servicii digitale sigure și interoperabile și (b) oferirea de servicii și instrumente incluzive, eficiente, interoperabile și personalizate, cu standarde de securitate și confidențialitate ridicate. În conformitate cu aceste obiective, Comisia a propus Actul privind Europa interoperabilă pentru a stabili măsuri menite să asigure un nivel ridicat de interoperabilitate a sectorului public în întreaga Uniune. Obiectivul Actului privind Europa interoperabilă propus este de a elimina fragmentarea de la nivelul interoperabilității din Uniune și de a permite administrațiilor publice din Uniune să coopereze și să furnizeze servicii publice în mod eficace la nivel transfrontalier și transsectorial.

5. Programul de politică pentru 2030 privind deceniul digital stabilește, de asemenea, obiectivul ca, până în 2030, 100 % dintre cetățenii Uniunii să aibă acces la un mijloc securizat de identificare electronică (eID), care să fie utilizat pentru servicii publice esențiale în întreaga UE.
6. Regulamentul (UE) 2018/1724 al Parlamentului European și al Consiliului privind înființarea unui portal digital unic (*gateway*) pentru a oferi acces la informații, la proceduri și la servicii de asistență și de soluționare a problemelor stabilește un set de obligații în domeniul administrației digitale bazate pe principiul nediscriminării și pe principiul „doar o singură dată”, precum și cerințe de informare privind procedurile. Regulamentul impune statelor membre să se asigure că, până în decembrie 2023, cetățenii și întreprinderile pot accesa 21 de proceduri administrative, le pot finaliza și pot primi rezultatele acestora, în întregime online. Unele procese se referă la coordonarea sistemelor de securitate socială¹.
7. În plus, Planul de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale se bazează pe 20 de principii și drepturi esențiale pentru piețe ale forței de muncă și sisteme de protecție socială echitabile și funcționale, în beneficiul cetățenilor. Acesta propune obiective importante care să fie atinse de Uniunea Europeană până în 2030. Planul de acțiune a anunțat, de asemenea, lansarea proiectului-pilot privind pașaportul european de securitate socială (ESSPASS), pentru a explora, până în 2023, o soluție digitală pentru verificarea transfrontalieră a drepturilor de securitate socială.
8. În prima jumătate a anului 2023, au avut loc două evenimente care au fost dedicate digitalizării în domeniul coordonării sistemelor de securitate socială: Conferința la nivel înalt cu tema „Digitalizarea coordonării sistemelor de securitate socială (ESSPASS) și cardurile de muncă”, desfășurată la 1 martie 2023, și reuniunea grupului de lucru al Comisiei administrative, desfășurată la 8 martie 2023.

¹ Procedurile care urmează să fie digitalizate în domeniul coordonării sistemelor de securitate socială includ cererea de stabilire a legislației aplicabile în conformitate cu titlul II din Regulamentul (CE) nr. 883/2004, cererea de eliberare a unui card european de asigurări sociale de sănătate și solicitarea pensiei și a prestațiilor de prepensionare din sistemele obligatorii.

9. În septembrie 2023, Comisia a publicat primul raport anual privind stadiul evoluției deceniului digital.
10. În septembrie 2023, în temeiul articolului 36 din Regulamentul (UE) 2018/1724, Comisia a prezentat Parlamentului European și Consiliului primul raport bienal de punere în aplicare privind funcționarea portalului digital unic și funcționarea pieței interne, pe baza statisticilor și a observațiilor colectate în conformitate cu articolele 24, 25 și 26 din regulamentul menționat. Raportul evaluează domeniul de aplicare al articolului 14 (aplicarea principiului „doar o singură dată”), ținând seama de evoluțiile tehnologice, comerciale și juridice privind schimbul de elemente justificative între autoritățile competente.
11. În plus, articolul 72 litera (d) din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială încredințează Comisiei administrative sarcina de a promova noile tehnologii pentru a facilita libera circulație a persoanelor, în special prin modernizarea procedurilor necesare schimbului de informații și prin adaptarea fluxului informațional dintre instituțiile de securitate socială. În plus, Regulamentul (CE) nr. 987/2009² subliniază importanța utilizării instrumentelor electronice în schimbul de date dintre instituțiile statelor membre, precum și rolul Comisiei administrative în stabilirea structurii, conținutului, formatului și modalităților de efectuare a acestui schimb de date.
12. La 6 septembrie 2023, Comisia a prezentat o comunicare intitulată „Digitalizarea coordonării sistemelor de securitate socială: facilitarea liberei circulații pe piața unică”. Comunicarea trece în revistă inițiativele digitale existente și oferă o imagine de ansamblu a legăturilor dintre diferitele proiecte digitale care sprijină libera circulație și mobilitatea forței de muncă, ilustrând sinergiile și compatibilitatea dintre inițiativele respective. Comunicarea propune, de asemenea, măsuri care să fie luate pe termen scurt și lung pentru digitalizarea în și mai mare măsură a proceselor transfrontaliere de securitate socială.

² Considerentele 3 și 4; articolele 4 și 95.

RECUNOSCÂND CĂ:

13. Cererea tot mai mare din partea cetățenilor și experiența din ultimii ani, inclusiv pandemia de COVID-19, au evidențiat importanța digitalizării în domeniul sănătății și al securității sociale, precum și necesitatea de a accelera punerea în aplicare a acestora, cu implicarea tuturor statelor membre și a tuturor sectoarelor, atât la nivel național, cât și la nivel transnațional.
14. Digitalizarea în domeniul securității sociale a avansat în ultimii ani datorită dezvoltării mai multor inițiative. Schimbul electronic de informații privind securitatea socială (EESSI), un sistem informatic descentralizat, permite instituțiilor de securitate socială din întreaga Uniune să facă schimb de informații cu mai multă rapiditate și într-un mod mai securizat. Punerea sa deplină în aplicare ar trebui finalizată până la sfârșitul anului 2024. Proiectul-pilot ESSPASS a fost conceput pentru a simplifica interacțiunile dintre cetățenii mobili și organismele publice. În urma unei prime faze a activităților-pilot, două consorții, Digital Credentials for Europe (DC4EU) și Vector, testează în prezent, cu sprijinul financiar al Comisiei Europene, digitalizarea procedurilor legate de documentul portabil A1 și de cardul european de asigurări sociale de sănătate. Rezultatele acestor soluții digitale pilot la scară largă pentru verificarea transfrontalieră a drepturilor de securitate socială ar trebui să fie publicate până în al doilea trimestru al anului 2025. Viitorul cadru pentru identitatea digitală europeană, care revizuieste Regulamentul (UE) nr. 910/2014 (Regulamentul eIDAS), ar trebui să pună bazele identității și ale încrederii în proiectul ESSPASS și, eventual, în alte inițiative digitale viitoare în domeniul securității sociale.
15. eIDAS, un cadru de încredere și unul dintre pilonii strategiei de digitalizare a Uniunii Europene, urmărește să sporească nivelul de securitate a tranzacțiilor pentru întreprinderi, să reducă sarcina administrativă și să eficientizeze procesele operaționale.

16. EESSI este un proiect pe termen lung foarte ambițios, care este deja operațional în toate țările participante, chiar dacă mai multe țări nu au implementat încă sistemul pe deplin. În vederea raționalizării și îmbunătățirii proceselor, a fost lansat un program de îmbunătățire a proceselor operaționale. Acest program are obiectivul de a îmbunătăți funcționarea sistemului EESSI și eficiența schimburilor și, pe baza învățămintelor desprinse, ar putea contribui și la scurtarea perioadei de punere în aplicare a dezvoltărilor viitoare.
17. Scopul subiacent al acestor proiecte este de a asigura comunicarea informatizată (fără hârtie) de la un capăt la altul între cetățeni și administrații, precum și între administrațiile naționale la nivel transfrontalier, oferind toate garanțiile în ceea ce privește protecția datelor.
18. Evoluțiile tehnologice și instrumentele digitale ar putea contribui la punerea în aplicare a viitoarelor modificări legislative. Cu toate acestea, modificările legislative trebuie evaluate în detaliu pe baza meritelor proprii.
19. Pe măsură ce societatea și serviciile de securitate socială devin din ce în ce mai digitale, problema alfabetizării digitale, a competențelor digitale și a incluziunii digitale necesită, de asemenea, toată atenția noastră în vederea asigurării accesului egal la servicii și a digitalizării acestora. Experiența dobândită în urma pandemiei a arătat că cea mai mare parte a populației a dobândit unele competențe digitale începând din 2020³, dar a subliniat, de asemenea, că este important să se asigure faptul că transformarea digitală aduce beneficii tuturor cetățenilor, inclusiv cetățenilor celor mai vulnerabili. O abordare orientată către cetățeni este esențială pentru combaterea excluderii digitale, pentru reducerea decalajului digital și pentru soluționarea problemei neutilizării soluțiilor digitale de către potențialii beneficiari. Anul european al competențelor promovează o mentalitate favorabilă recalificării și perfecționării pentru ca întregul potențial al tranziției digitale să fie valorificat într-un mod echitabil din punct de vedere social și incluziv. Eforturile și investițiile în acest sens ar trebui să continue. În același timp, persoanele care nu au acces deplin la procedurile digitalizate ar trebui să își poată exercita în continuare drepturile de securitate socială.

³ Eurostat – Nivelul competențelor digitale ale persoanelor (până în 2019) (codul datelor online ISOK_SK_DSKL_I) [Statistics | Eurostat \(europa.eu\)](#) și Nivelul competențelor digitale ale persoanelor (începând cu 2021) (codul datelor online: ISOK_SK_DSKL_I21) [Statistics | Eurostat \(europa.eu\)](#).

20. În ceea ce privește managementul administrațiilor publice, digitalizarea ar trebui să fie întotdeauna considerată drept instrument care să fie utilizat și pus în aplicare în mod cuprinzător, ori de câte ori acest lucru este rezonabil. Ar trebui să se țină seama de circumstanțele naționale, precum și de raportul cost-beneficiu. Nu este vorba doar despre faptul că cetățenii și întreprinderile pot interacționa online cu administrațiile publice pentru a iniția un proces. Pentru a evita întârzierile, precum și sarcinile și costurile administrative suplimentare, administrațiile publice pot beneficia de instrumente digitale pentru a accelera procesele, a detecta suprapunerile și a reduce riscul de fraudă și de eroare. Acest lucru nu exclude intervenția umană în cazurile în care este necesară consilierea personală sau o evaluare de la caz la caz.

SUBLINIIND CĂ:

21. Începând din 2020, s-au realizat mai multe progrese în ceea ce privește digitalizarea proceselor naționale și transfrontaliere de securitate socială decât în anii precedenți. Cu toate acestea, în pofida progreselor înregistrate, digitalizarea coordonării sistemelor de securitate socială poate fi dusă și mai departe, având în vedere, de asemenea, dezvoltarea rapidă a noilor tehnologii, care deschid noi perspective demne de a fi luate în considerare.
22. Resursele financiare disponibile ale UE, inclusiv Mecanismul de redresare și reziliență și Fondul social european Plus (FSE+), ar putea contribui la promovarea digitalizării în statele membre, în special în statele membre care sunt mai puțin avansate din punct de vedere digital.
23. Pe lângă faptul că promovează interoperabilitatea transfrontalieră și transsectorială între administrațiile publice, inițiativele Comisiei urmăresc să promoveze evoluțiile în domeniul digitalizării, plasând cetățenii în centrul acestui obiectiv, creând instrumente intuitive și ușor de utilizat care utilizează un limbaj simplu.

24. Este esențial să aibă loc discuții periodice între reprezentanții administrațiilor statelor membre și Comisie pentru a se asigura orientarea politicilor legate de procesele de digitalizare în curs și preconizate și pentru a se monitoriza progresele înregistrate. De asemenea, este crucial să se asigure implicarea instituțiilor de securitate socială în aceste discuții periodice, datorită expertizei lor, și să se promoveze schimbul de bune practici.
25. Comisia, împreună cu Comisia administrativă și Comisia tehnică, își asumă un rol activ în analiza impactului diferitelor inițiative digitale asupra exercitării de către cetățenii mobili a drepturilor de securitate socială. Acest lucru ar reprezenta, de asemenea, o ocazie de învățare reciprocă și de efectuare a unui schimb de bune practici între statele membre.
26. Pentru a evita fragmentarea și pentru a putea obține o imagine clară a diferitelor inițiative digitale, a impactului acestora asupra coordonării sistemelor de securitate socială și a eventualei suprapunerii a efectelor acestor inițiative, ar trebui să se acorde atenție cooperării și schimbului de informații în cadrul pregătirii și gestionării diferitelor inițiative ale UE.
27. Noile inițiative europene de digitalizare ar trebui să se bazeze pe evaluarea inițiativelor actuale și să fie complementare instrumentelor europene și naționale existente.

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE INVITĂ STATELE MEMBRE, ȚINÂND SEAMA DE CIRCUMSTANȚELE LOR NAȚIONALE:

28. Să continue să ia măsuri pentru a asigura punerea în aplicare a inițiativelor digitale și interoperabile existente și noi care simplifică și accelerează procedurile administrative și comunicarea dintre administrațiile naționale ale statelor membre și să asigure conformitatea cu legislația UE aplicabilă, în special să finalizeze punerea în aplicare a EESSI și operaționalizarea sa deplină până în 2024 cel târziu.
29. Să își intensifice eforturile pentru a îndeplini, până în 2030, obiectivele deceniului digital, și anume asigurarea faptului că 100 % din serviciile publice esențiale sunt disponibile online, inclusiv în domeniul securității sociale, și că populația, în proporție de 100 %, are acces la un mijloc de identificare electronică (eID), care să fie utilizat pentru servicii publice esențiale în întreaga UE, inclusiv în domeniul securității sociale.
30. Să mențină investițiile în automatizarea proceselor pentru gestionarea cazurilor naționale și transfrontaliere în domeniul securității sociale și al protecției sociale.
31. Să continue eforturile de punere în aplicare a digitalizării procedurilor în temeiul Regulamentului privind portalul digital unic în domeniul coordonării sistemelor de securitate socială.
32. Să ia în considerare posibilitatea de a se implica în activitățile consorțiilor Digital Credentials for Europe (DC4EU) și Vector, care testează digitalizarea procedurilor legate de documentul portabil A1 și de cardul european de asigurări sociale de sănătate, ca o continuare a primei faze a proiectului-pilot ESSPASS.

33. Să încurajeze administrațiile lor publice să colaboreze printr-o comunicare fluidă și promptă pentru a asigura acoperirea neîntreruptă a lucrătorilor în cadrul pieței unice. Să ia măsuri pentru ca toate procesele de securitate socială, inclusiv cele transfrontaliere, să fie clare, transparente și raționalizate pentru lucrători, întreprinderi și administrațiile implicate.
34. Să depună eforturi pentru a se asigura că demersurile de digitalizare contribuie la accelerarea stabilirii drepturilor și obligațiilor întreprinderilor și cetățenilor mobili, la creșterea nivelului de protecție a drepturilor persoanelor, la reducerea riscului de erori și de fraudă și la asigurarea sustenabilității sistemelor de securitate socială.
35. Să ia în continuare măsuri pentru a consolida protecția datelor la punerea în aplicare a inițiativelor digitale, întrucât coordonarea sistemelor de securitate socială implică date sensibile cu caracter personal.

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE INVITĂ COMISIA:

36. Să disemineze Comunicarea Comisiei din 6 septembrie 2023 privind digitalizarea coordonării sistemelor de securitate socială, încurajând dezbaterea pe această temă între statele membre pentru a promova dialogul și schimbul de informații privind digitalizarea coordonării sistemelor de securitate socială în diferite foruri, cum ar fi reuniunile la nivel înalt cu statele membre pe care Comisia le va organiza anual, după cum se menționează în comunicare⁴.
37. Să sprijine în continuare punerea în aplicare deplină și corectă a EESSI de către statele membre, inclusiv cu resursele financiare și cunoștințele informatice specializate ale UE, și să colaboreze cu statele membre pentru a îmbunătăți în permanență eficiența și eficacitatea sistemului.
38. Pe baza rezultatelor activităților-pilot în curs de desfășurare ale consorțiilor ca urmare a primei faze a proiectului-pilot ESSPASS, să examineze, în colaborare cu statele membre, etapele următoare, inclusiv oportunitatea de a implementa o soluție ESSPASS în toate țările din UE, și să evalueze eventuala necesitate de a modifica cadrul legislativ.
39. Să țină la curent statele membre cu privire la stadiul inițiativelor de digitalizare relevante pentru coordonarea sistemelor de securitate socială prin intermediul reuniunilor anuale la nivel înalt și al schimburilor periodice cu Comisia administrativă și cu Comisia tehnică.

⁴ „Comisia va organiza, o dată pe an, reuniuni la nivel înalt cu statele membre pentru a discuta și a sprijini punerea în aplicare în continuare a digitalizării, standardizării și automatizării în coordonarea sistemelor de securitate socială, facilitând libera circulație și mobilitatea forței de muncă, inclusiv creșterea interoperabilității cu alte sectoare relevante.” COM (2023) 501, pagina 15.

40. Să promoveze schimbul de bune practici între statele membre, cu sprijinul Autorității Europene a Muncii (ELA), respectând în același timp rolul și competențele în materie ale Comisiei administrative și ale Comisiei tehnice, în temeiul articolelor 72 și 73 din Regulamentul (CE) nr. 883/2004, precum și acordul de colaborare existent între ELA și Comisia administrativă.
41. În cooperare cu Comisia administrativă, să analizeze posibilitățile Comisiei tehnice de a contribui la examinarea impactului și a beneficiilor inițiativelor digitale naționale și ale UE legate de coordonarea sistemelor de securitate socială, respectând totodată diferitele structuri de guvernare ale acestor inițiative.
42. Pe baza analizei furnizate de ELA în ceea ce privește soluțiile digitale naționale și maturitatea digitală a sistemelor naționale, să ajute statele membre să direcționeze mai bine investițiile, asigurându-se astfel că progresele sunt simultane în întreaga Europă.
43. Să garanteze în continuare o abordare coerentă în ceea ce privește digitalizarea coordonării sistemelor de securitate socială, asigurând sinergii între instrumentele și soluțiile digitale deja existente și convergența dintre diferitele inițiative.
44. Să analizeze utilizarea potențială a inteligenței artificiale (IA) în contextul coordonării sistemelor de securitate socială.
45. Să analizeze posibilitatea simplificării și raționalizării suplimentare a procedurilor care reglementează libera circulație a persoanelor și a lucrătorilor în cadrul UE, în ceea ce privește procesele naționale și normele actuale ale Uniunii în domeniul coordonării sistemelor de securitate socială.
